

Waar gehakt wordt, vallen spaanders.

De definitieve nota Wonen van Remkes is eind november aangeboden aan de Tweede Kamer. Na de Agenda en de ontwerpnota, volgt in de eerste helft van 2001 de ontknoping van een bizarre discussie. Het gaat en ging namelijk over alles en niets. Inhoudelijk zijn vriend en vijand het met alles met elkaar eens. Zowel wat betreft de analyse als de oplossingen lopen de meningen parallel. De wegen scheiden als gaat over geld en wie daarover beslist. Zijn dat de corporaties of is dat politiek Den Haag. Het gaat over macht. Die factor is door Remkes ingebracht; door de toon in de ontwerpnota, de aangekondigde spierballen maatregelen en de introductie van verwarring zaaïende twermen zoals maatschappelijk gebonden vermogen. Wie bedenkt zoiets en vooral waarom?

Aldert Dreimüller

Het lastige in deze non-discussie is dat Den Haag haar stellingname niet of nauwelijks onderbouwt en niet relevante argumenten gebruikt. Een sprekend voorbeeld hiervan is prof. Wolfson, lid van de PvdA-fractie in de Eerste Kamer. Hij hield de openingsspeech op het Aedescongres. Wolfson ging in op het spanningsveld tussen overheid en burgers. Daartussen plaatste hij de corporaties als opdrachtnemers van de overheid. Zijn stelling is dat de opdrachtnemer maar beter kan doen wat van hem wordt verwacht, want anders zal de opdrachtgever – lees overheid – over hem – lees de corporaties – beslissen. En wat wordt dan van de corporaties verwacht? Wel dat ze de huursubsidie voor hun rekening nemen en wat over is van het vermogen inzetten voor buurtvernieuwing.

Een stevige stelling dat wel, maar onderbouwd met een kromme redenering. Het eerste deel van de stelling van Wolfson is correct. Corporaties maken deel uit van de Nederlandse samenleving. Den Haag bepaalt het beleid en als zodanig hebben partijen met elkaar te maken. Maar dan glijdt Wolfson uit. Hij beweert dat door subsidies uit het verleden het huidige vermogen niet van de corporaties is, maar van de overheid. Net als Jacques Smit hoor ik die mening vaker uit de mond van wethouders en leden van de Tweede Kamer. Daaruit blijkt dat de politici van vandaag de werkelijkheid van gisteren niet meer (willen) kennen. Zoveel is wel duidelijk. Voor de opfrissing van hun geheugen hoop ik dat zij de reactie van Jacques Smit in Aedesmagazine 25-26 erop willen naslaan. Het lezen van de essay van prof. Adriaansens over het privaatrechtelijk karakter van de corporatie is ook heel nuttig. Ten slotte ben ik zeer benieuwd naar de mening van al die bedrijven die ooit subsidie van de overheid hebben gehad. En vergist u zich niet, dat zijn er zeer velen. Alleen al in 1999 heeft de rijksoverheid ruim 15 miljard aan substantieel kostprijsverlagende subsidies aan het bedrijfsleven ter beschikking gesteld. Het kan toch niet zo zijn dat die subsidies het argument zijn om in de toekomst het naar de mening van de Tweede Kamer dan overtollige vermogen bij die bedrijven af te romen? En als dat niet zo is, waarom zou dat dan wel gelden voor corporaties?

Een kromme redenering en omdat politici natuurlijk wel worden gehinderd door kennis, blijft als enig motief voor die redenering over dat het niet om de zaak, maar om de centen gaat. Den Haag wil bepalen hoe die moeten worden besteed. Dat dat niet altijd in het belang is van de volkshuisvesting hebben we vaker gezien. De ruim boven inflatie liggende huurverhogingpercentages die de overheid in de jaren 80 vaststelde, liggen nog als afschrikwekkend voorbeeld scherp in het geheugen gegrift.

Al met al een gevaarlijke discussie die over alles en tegelijk niks gaat. Gevaarlijk omdat het partners van elkaar vervreemdt, onnodige energie vergt en hooguit stof levert voor columns. Willem van Leeuwen en met hem velen uit de sector doen er alles aan om niet in de discussie over macht verstrikt te raken. Blijven met argumenten hun beleid onderbouwen en proberen afspraken te maken op plaatselijk of landelijk niveau (zoals die in het Nationaal Akkoord Wonen). Het wantrouwen dat kennelijk leeft in Den Haag is niet goed te begrijpen, omdat de overheid het goede voorbeeld van de corporaties tot nu toe altijd - zij het met enige vertraging - heeft gevolgd. De initiatieven op het gebied van segregatie & leefbaarheid, de combinatie van wonen & zorg, lage huurverhogingen

en verkoop van woningen werd door Den Haag eerst verboden, maar daarna stevig omarmd en vertaald in regelgeving. Den Haag zou meer vertrouwen moeten hebben en de kracht van corporaties gebruiken in plaats van te beperken. Maar goed, niemand wil de machtsdiscussie, dus laten we weer aan het werk gaan.

Dit artikel is gepubliceerd in Aedesmagazine nr 1 2001

